

Липченко А. С.

ORCID: 0000-0002-0031-6481

кандидат історичних наук,

старший викладач кафедри ЮНЕСКО

«Філософія людського спілкування»

та соціально-гуманітарних дисциплін

Державний біотехнологічний університет

м. Харків, Україна

ВИКОРИСТАННЯ КИТАЙСЬКОЇ ВИШИВКИ В МОДІ

Ключові слова: вишивка, мода, мистецтво, етно, циклічність.

Кожна країна сьогодні має свій характерний, особливий стиль. Саме він передається з покоління до покоління. Через це саме за предметами гардеробу легко ідентифікувати приналежність людини до того чи іншого етносу чи громадянства. Тим паче що мода циклічна. І згодом знову в тренд потрапляють речі, які були популярні саме на цих територіях якийсь час тому. Ще одна тенденція, яка є популярною останні десять років, – це використання етнічних ноток в одязі. Дуже яскраво це представлено в роботах дизайнерів. Причому національний стиль стає більш глобальним. Звісно бурхливий розвиток швейної промисловості та модні тенденції вносять свої корективи у сферу виробництва етнічного одягу. Так, зокрема, вишиванка непомітно перейшла у повсякденний гардероб.

Перші паростки вишивки з'явилися ще в залізному віці. Саме тоді, коли *homo sapiens* навчилася використовувати нитку для з'єднання шматочків хутра. З часом людина зрозуміла, що за допомогою ниток можна створювати декоративні візерунки і прикрашати одяг, таким чином виокремлюючи своє серед іншого.

Перші з відомих нам види вишивки були зафіксовані саме в Китаї в VI–V ст. до н. е. Китайські знатні жінки вишивали на шовку всілякі види птахів або природні мотиви. Така вишивка була вкрай дорога, на її виготовлення міг піти не один рік. Майстри Стародавнього Китаю виконували вишивку на шовку шовком-сирцем, волосом, срібними або золотими нитками. Вишивкою прикрашали одяг, килими й декоративні панно, на яких зображувалися дерева та птахи.

У китайській літературі епохи Воюючих царств (475–221 роки до н. е.) знаходимо слова «вишивка» й «живопис». І вони завжди не-

роздільні. У той час це вишиті фенікси і дракони. У часи династії Сун вже була відкрита перша вишивальна майстерня в Китаї. Звісно, з роками цей вид мистецтва набував усе більшої популярності та вдосконалювався.

З кінця XIX століття відбувається активне перетворення ранніх (автентичних) мотивів на модні мотиви. Зокрема, налагоджується комунікація між різними країнами. Як наслідок, стали з'являтися комбіновані орнаменти, які поєднують в собі різні види вишивки з різних країн.

У XX столітті в Китаї вишивку можна побачити всюди. Вона прикрашає одяг, взуття, сумочки, віяла, килими, театральні костюми. При цьому кожний традиційний малюнок має своє значення: риба – символ багатства в оселі, дві рибки – щастя закоханої пари, лотоси – подружню вірність, гори – успіх у бізнесі, дракони – владу. Дракон – символ чоловіків. А от жіночий символ – фенікс (птаха, яка була створена з дерева, заліза, води, вогню та землі). Також фенікс – це символ миру, щастя, добробуту. У забарвленні фенікса обов'язково мають бути присутні п'ять кольорів – жовтий, білий, червоний, синій, чорний. Вони символізують п'ять чеснот – гуманність, довіру, благопристойність, знання обрядів, обов'язок. Фенікс і дракон – символ подружнього щастя, гармонії їн та ян.

На початку XX століття майстриня Шень Юньчжи внесла у свої вишиті роботи прийом картин, виконаних маслом, створивши в такий спосіб новий стиль – «реалістична вишивка», який визнаний як в Китаї, так і за кордоном унікальним видом мистецтва.

На початку 30-х років Ян Шоуюн створила нову техніку – «довільний стібок». Ця техніка додає готовій роботі глибину. До того ж ця техніка відкрила нову епоху в розвитку вишивання шовком.

Із впевненістю можна стверджувати, що основною відмінністю китайської вишивки від звичного нам хрестика є можливість створювати картини, обидва боки яких будуть лицьовими. Але малюнок при цьому може бути різним.

З огляду на очевидну значимість, все ж таки хочеться підкреслити, що китайська вишивка – це справжній витвір мистецтва. Іноді важко відрізнити китайську вишивку від фотографії. Гра барв шовкових ниток залежно від переломлення світла якісніше розкриває палітру відтінків виконаної роботи, що додає різноманіття та неповторності. А багатогранність мотивів, здатність відтворити найскладніший образ, варіативність технік і творчих рішень не залишають байдужим нікого.

Література:

1. Гасюк Е. О. Художнє вишивання. Альбом. Київ : Вища школа, 1984. 202 с. С. 68–77.

2. Blast From The Past: What You Should Know About Chinese Embroidery. URL: <https://www.homejournal.com/en/lifestyle/Blast-From-The-Past:-What-You-Should-Know-About-Chinese-Embroidery/1915/> (дата звернення: 29. 12. 2023).

3. Interesting Chinese Embroidery Knowledge Introduction. URL: <https://www.jinlaiart.com/chinese-embroidery-knowledge-introduction/> (дата звернення: 29. 12. 2023).

УДК 904:[73.04+726](510)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-347-0-18>

Левченко В. Л.

ORCID: 0000-0002-3457-9677

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри культурології

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

м. Одеса, Україна

Золотарьова К. С.

ORCID: 0000-0001-5680-1809

аспірантка кафедри культурології

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

м. Одеса, Україна

ВПЛИВ МИСТЕЦТВА ГАНДХАРИ НА БУДДИСТСЬКУ САКРАЛЬНУ ПЛАСТИКУ КИТАЮ: ЗНАХІДКИ В ПРОВІНЦІІ ШЕНЬСІ

Ключові слова: буддистська сакральна пластика, мистецтво Гандхари, буддистське мистецтво, провінція Шеньсі.

У провінції Шеньсі (з 2020 по 2021 рік) були знайдені унікальні культурні артефакти, що змінюють академічну традицію хронології буддистської сакральної пластики Китаю. Як заявлено у пресрелізі Національного управління культурної спадщини та Інституту археології в Шеньсі [1], що проводив розкопки, у травні 2021 року було